

Závěrečné poznámky

O III. kongresu světové literárněvědné bohemistiky

Třetí celooborové setkání domácích i zahraničních literárněvědných bohemistů uspořádal ve dnech 28. června – 3. července 2005 Ústav pro českou literaturu Akademie věd ČR spolu s Katedrou české literatury a literární vědy Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, Ústavem bohemistických studií téže fakulty a Památníkem národního písemnictví v Praze. Na zajištění programu se dále podílela Obec spisovatelů, občanské sdružení Litterula, Magistrát hlavního města Prahy, Muzeum Boženy Němcové v České Skalici a Společnost Boženy Němcové. Kongres měl 148 řádných účastníků, zaznělo celkem 120 referátů.

Odborné jednání bylo vymezeno hlavním tématem *Hodnoty a hranice. Svět v české literatuře, česká literatura ve světě*. Kongres se konal v roce dvou významných jubilejí české literatury: 150. výročí vydání *Babičky* Boženy Němcové a 100. výročí narození Vladimíra Holana. Při této příležitosti se úběžníkem jednání stal český literární kánon: otázka, co se zevnitř i zvenčí národní kultury jeví jako trvalá či nosná hodnota české literatury, jaký je podíl jiných literatur a kultur na vzniku a uplatňování těchto hodnot a jaká je recepce těchto hodnot ve světě. V souladu s tímto obecným zaměřením byly do programu kongresu dále včleněny dvě specializované sekce: *Božena Němcová a její Babička* a *Vladimír Holan a jeho soupeřníci – klíčové i solitérní osobnosti české poezie 20. století*.

Odborná jednání probíhala ve dnech 29. června – 1. července 2006 v hlavní budově Akademie věd ČR v Praze na Národní třídě. Slavnostní zahájení kongresu v Hodovní síni letohrádku Hvězda na Bílé Hoře se konalo v předvečer prvního jednacího dne a bylo spojeno s vernisáží výstavy Památníku národního písemnictví ke 100. výročí narození Vladimíra Holana *Noční hlídka srdce*. Na závěr odborného jednání byl v pátek 1. července v podvečer uspořádán kulatý stůl s tématem *Co potřebuje světová bohemistika*, připravený Jiřinou Šmejkalovou a Alicí Jedličkovou, který představil domácí i zahraniční bohemistické aktivity. Doprovodný pro-

gram kongresu zahrnoval: slavnostní setkání v Senátu Parlamentu ČR s programem k 150. výročí prvního vydání *Babičky*, uspořádané Společností Boženy Němcové pod záštitou prvního místopředsedy Senátu Petra Pitharta (úterý 28. června); prezentaci polsko-české výstavy *Čechy. Daleko, nebo blízko?*, již pro varšavskou Biblioteku narodowu připravili a účastníkům kongresu představili Katarzyna Žáková a Petr Žák (středa 29. června); zahájení projektu Lachiana, oslav 100. výročí narození Óndry Łysohorského, moderované lingvistou Jiřím Marvanem (středa 29. června); prezentaci edice vysokoškolských přednášek Romana Jakobsona *Formalistická škola a literární věda ruská* (nakl. Academia), spojenou s besedou s editorem svazku Tomášem Glancem (čtvrtek 30. června); setkání se současnými českými spisovateli (Alexandra Berková, Pavel Brycz, Jaroslav Pízl a Ludvík Vaculík), moderované Ivanem Binarem (čtvrtek 30. června); divadelní představení ve Švandově divadle a v Krytovém divadle Orfeus (pátek 1. července).

Na závěr oficiálního programu se v sobotu 2. července konaly dvě literární exkurze: První směřovala do kraje Boženy Němcové a její *Babičky* a zahrnovala mj. přijetí účastníků kongresu starostou České Skalice Tomášem Hubkou a prohlídku Babiččina údolí s výkladem ředitele Muzea B. Němcové Milana Horkého. Trasa druhé exkurze vedla do Bělé pod Bezdězem a na Bezděz po stopách imaginárního setkání básníků V. Holana (který zde strávil dětská léta) a K. H. Máchy, zahrnovala mj. recitační pořad z Holanových veršů v podání Rudolfa Kvíze a prohlídku výstavy Jaroslava Anděla *Poznamenání cest K. H. Máchy*.

Podrobnější informace o třetím, ale i prvním (1995, *Světová literárněvědná bohemistika. Historie a současný stav*) a druhém (2000, *Česká literatura na konci tisíciletí*) kongresu jsou publikovány na internetu: www.ucl.cas.cz/kongres.

O sborníku příspěvků z kongresu

Sborník příspěvků z III. kongresu světové literárněvědné bohemistiky přináší všechny referáty řádných účastníků kongresu, které byly v písemné podobě do uzávěrky odevzdány redakci. Je rozdělen do tří svazků:

Svazek 1 – *Otázky českého kánonu* – obsahuje příspěvky ze všech jednacích bloků mimo monografické sekce, dále zde tiskneme úvodní slovo ředitele ÚČL AV ČR, shrnutí závěrečného kulatého stolu, seznam všech účastníků kongresu a program odborného jednání.

Svazek 2 – *Vladimír Holan a jeho soupeřníci* – obsahuje příspěvky z první monografické sekce.

Svazek 3 – *Božena Němcová a její Babička* – obsahuje příspěvky z druhé monografické sekce.

Každý svazek je opatřen samostatným jmenným rejstříkem a obrazovou přílohou, která dokumentuje příslušné jednací bloky i společenský a kulturní program kongresu.

Ediční poznámka k 1. svazku

Přítomný svazek otiskuje referáty řádných účastníků kongresu zahrnuté do všech programových bloků mimo obě specializované sekce. Oproti proběhnuvšímu jednání v něm chybí sedm příspěvků, které autoři k otištění nedodali. Uspořádání sleduje původní programové rozčlenění kongresu jen zčásti. Sborník otevírají referáty Jana Jirouška a Karen Gammelgaard, které zahájily rovněž jednání kongresu při úvodním společném zasedání. Referáty dále členíme do čtyř bloků věnovaných obecným otázkám literárního kánonu a kánonu české literatury; reflexi české literatury v zahraničí, případně vzájemné reflexi české literatury s literaturami jiných národů a problematice překladu; otázkám pražské školy a jejího vlivu na světovou literární teorii a také dalším specifickým problémům nejen kanonických postav a děl české literatury v mezikulturní konfrontaci.

Texty jsme upravili podle současné pravopisné normy. Sjednotili jsme způsob zápisu citací, poznámek pod čarou, bibliografických odkazů, užití kurzivy a další grafická zvýraznění. Stejně jako u předchozích dvou sborníků z bohemistických kongresů jsme dále do textu příspěvků zasahovali již jen s ohledem na jazykovou srozumitelnost a výjimečně též věcné souvislosti, přičemž jsme se snažili respektovat výkladové a interpretační postoje jednotlivých účastníků.

S. F.